

mgr Stanisław Kisiel

nauczyciel dyplomowany techniki i informatyki, uczy techniki

w szkole podstawowej oraz w gimnazjum we Wzdole Rządowym;

były doradca metodyczny techniki (Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Kielcach, Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach)

**OPINIA O PROGRAMIE NAUCZANIA PRZEDMIOTU TECHNIKA W KLASACH 4–6 SZKOŁY
PODSTAWOWEJ „JAK TO DZIAŁA?” AUTORSTWA LECHA ŁABECKIEGO
I MARTY ŁABECKIEJ**

Program nauczania techniki w klasach 4–6 został opracowany na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej z dnia 14 lutego 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 356) i uwzględnia całość podstawy programowej. Zawiera wszystkie niezbędne do pracy dydaktycznej elementy: ogólną charakterystykę oraz koncepcję programu, szczegółowe cele kształcenia i wychowania, treści nauczania i przewidywane osiągnięcia uczniów, procedury osiągania celów oraz propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia. Ważne jest kształcenie kompetencji technicznych, rozumianych jako umiejętność wykorzystywania nowoczesnych technologii w codziennym życiu i poznawania otaczającego świata. Celem wychowania technicznego poprzez nauczanie techniki jest wzbogacenie wiedzy o podstawowych problemach techniki, przyswajanie jej języka, odkrywanie i rozwijanie zainteresowań technicznych, tworzenie aktywnego, a więc poznawczego i twórczego stosunku do techniki oraz rozwijanie działalności konstrukcyjnej dziecka.

Program spełnia oczekiwania nauczycieli, zarówno tych z wieloletnim stażem, bardzo dobrze radzących sobie z nauczaniem techniki, jak i przygotowanych do kształcenia w zakresie tego przedmiotu, ale niemających doświadczenia. Program jest czytelny i przejrzysty, a jego poszczególne elementy są przemyślane i logicznie uporządkowane. Nauczyciel znajdzie w nim propozycje różnorodnych metod kształcenia wraz ze szczegółowym opisem oraz odniesieniami do ich zastosowania podczas omawiania konkretnych treści z podręcznika dla ucznia.

Prezentowany program nauczania techniki „Jak to działa?” został przygotowany w taki sposób, aby działania dydaktyczne uwzględniały realizację zadań stawianych przed współczesną szkołą. Do istotnych celów programu należy kształtowanie u uczniów umiejętności planowania i sprawnego przeprowadzania praktycznych działań technicznych. Duży nacisk położono na bezpieczeństwo oraz cele wychowawcze i ekologiczne realizowane równoległe z celami poznawczymi i kształcącymi. Proponowane treści nauczania przedmiotu technika w szkole podstawowej są związane z najbliższym otoczeniem uczniów, a zajęcia dydaktyczne prowadzone zgodnie z proponowanym programem umożliwiają sprawdzenie i doskonalenie swoich umiejętności, zainteresowań oraz zdolności technicznych.

Przedstawiony program zakłada ścisłe powiązanie wiedzy z umiejętnościami praktycznymi, przede wszystkim analizowanie środowiska technicznego w celu uczestniczenia ucznia w procesie zdobywania informacji. Następnym krokiem staje się samodzielne planowanie przez ucznia i wykonywanie przez niego praktycznych działań technicznych. Na lekcjach techniki uczniowie nabywają umiejętności analizowania najbliższego otoczenia pod

kątem zastosowanych w nim rozwiązań technicznych, poznają je i nabywają umiejętności stosowania ich w życiu codziennym.

Program realizuje zagadnienia zapisane w podstawie programowej uzupełnione dodatkowymi treściami z wiedzy ogólnej. Do przekazywania treści przedmiotowych proponuje się różnorodne sposoby prowadzenia zajęć, zwłaszcza metody i techniki aktywizujące. Treści kształcenia – własności materiałów, technologie, działanie prostych urządzeń, bezpieczeństwo związane z ich użytkowaniem, czytanie i tworzenie dokumentacji technicznej, bezpieczne poruszanie się po drogach, procesy planowania – opierają się na doświadczeniach uczniów. Zapisy i sposób przedstawienia tychże treści kształcenia zachęcają do samodzielnego pogłębiania wiedzy przez uczniów i twórczego rozwiązywania problemów.

Należy pamiętać, że w obecnych czasach nauczyciel przekazuje przede wszystkim wiedzę dotyczącą najważniejszych podstawowych umiejętności, bo nikt nie jest jeszcze w stanie nawet dobrze określić nazw zawodów, jakie dzisiejsze dzieci będą wybierać i wykonywać w przyszłości. W programie nacisk jest kładziony przede wszystkim na pracę w zespołach i w grupach, ale nie zaniedbuje on także indywidualnych możliwości wykazania się kreatywnością. Treści nauczania są potraktowane bardzo szczegółowo i konkretnie, zostały one również poprawnie i właściwie dobrane oraz ułożone. Stanowią spójną, wartościową całość, co daje pewność, że program zawiera wszystkie wymagane w podstawie programowej zagadnienia. Treści, ujęte problemowo, nadają konstrukcji programu przejrzystość i klarowność, a ich układ można dostosować do pracy z uczniami o różnych możliwościach intelektualnych i edukacyjnych. Pozwala to na dopasowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych ucznia. Program jest na tyle elastyczny, że można go dostosować do szkolnych uwarunkowań, specyfiki szkoły, preferencji zawodowych nauczyciela, zasobności środowiska.

Walorem programu jest również to, że zostały w nim zawarte cenne dla każdego nauczyciela procedury, metody i formy pracy umożliwiające osiągnięcie założonych celów oraz środki i materiały dydaktyczne służące do realizacji programu. Pozwala to nauczycielowi należycie zaplanować proces edukacyjny, tak aby był ciekawy, atrakcyjny i efektywny.

Program zawiera treści dotyczące oceniania osiągnięć ucznia. Rzeczą jasną jest, że każdy nauczyciel opracowuje warunki czy zasady oceniania, biorąc pod uwagę potencjał uczniowski. Autorzy słusznie podkreślają, że ocenie powinny podlegać nie tylko wiedza i umiejętności, ale przede wszystkim także indywidualne możliwości ucznia, wysiłek włożony w realizację powierzonego mu zadania, aktywność i zaangażowanie. Treści dotyczące oceniania mogą owocnie wesprzeć nauczyciela w precyzowaniu zasad oceniania przedmiotowego, które zawsze muszą być zgodne z zasadami wewnątrzszkolnymi.

Podsumowując, należy stwierdzić, że program nauczania techniki „Jak to działa?” w klasach 4–6 szkoły podstawowej autorstwa Lecha Łabeckiego i Marty Łabeckiej pozwala na zrealizowanie wszystkich zadań wynikających z podstawy programowej. Realizacja programu może się okazać wartościową formą przekazywania wiedzy oraz kształtowania określonych umiejętności i wychowania, ponieważ zakłada on przygotowanie uczniów do samodzielnego rozumienia zjawisk i praw, na których opiera się współczesna technika, oraz że nauczanie przedmiotu technika spełnia ważną funkcję wychowawczą, m.in. dzięki wpajaniu uczniom szacunku dla rzetelnej pracy i wartości pozyskiwania wiedzy.

Jako nauczyciel techniki z wieloletnim doświadczeniem praktyczno-metodycznym polecam korzystanie z programu nauczania ogólnego techniki w klasach 4–6 szkoły podstawowej „Jak to działa?”. Umożliwia on kształcenie uczniów w zakresie kompetencji technicznych i ogólnospołecznych oraz wykorzystanie tej wiedzy w dorosłym życiu.

Stanisław Kisiel